

RTU studiju kurss "Tiesību teorija"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0232
Nosaukums	Tiesību teorija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Artūrs Gaveika - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 2.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa ietvaros tiek aplūkots tiesību jēdziens, tiesību normas un to piemērošana, tiesību avoti, tiesību saimes un tiesību sistēmas, tiek atklāta sabiedrības loma tiesiskās valsts, juridiskās kultūras, tiesiskās apziņas veidošanā. Studiju kursa „Tiesību teorija” nodrošina zināšanas par tiesības teorētiskiem jautājumiem: sniegt studentiem pamatzināšanas par tiesībām kopumā, iepazīstināt studentus ar tiesību pamatelementiem, dažādām teorijām un uzskatiem par tiesībām, pierādīt valsts un tiesību savstarpējo saistību un mijiedarbības divpusējo raksturu, pamatot tiesību nozīmi valstī, atklāt sabiedrības lomu juridiskās kultūras, tiesiskās un politiskās apziņas veidošanā, iepazīstināt studentus ar nākotnes prognozēm šajā nozarē, kā arī veicināt studentu juridiskās domāšanas veidošanos. Kursa darba formas paredz gan informatīvās nodarbības (lekcijas-vizualizācijas), gan praktisko darbu, gan praktiskās pieredzes un ideju apmaiņu (problēmu sarunas un diskusijas).
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: sniegts vispārēju priekšstatu par tiesību izcelšanos, būtību un pastāvēšanas pamatprincipiem, attīstīt studentos kompetences un prasmes darbam jurista palīga amatā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Programma ietver kontaktstundas un patstāvīgu darbu. Patstāvīgais darbs paredz sagatavošanos nodarbībām, dažādu uzdevumu izpildi, darbu ar mācību un zinātnisku literatūru, normatīviem aktiem un citiem informācijas avotiem.

Literatūra	Obligātā (pamatavoti)/Obligatory (primary sources): 1. Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga, 2004, 214 lp, ISBN 9984-9770-0-5. https://www.researchgate.net/profile/Janis-Neimanis/publication/328807991_Ievads_tiesibas_Introduction_to_law/links/5bff987e92851c63caafd868/Ievads-tiesibas-Introduction-to-law.pdf 2. Kriviņš Anatolijs. Tiesību jēdziens un būtība. Rīga: Autorizdevums: 2020, 325 lp. https://dom.lndb.lv 3. Plotnieks A. Tiesību teorija & juridiskā metode. Otrais papildinātais un pārstrādātais izdevums. Rīga: Izglītības solī, 2013. 408 lpp. 4. Krastiņš I. Tiesību teorijas pamatjēdzieni: [skaidrojoša vārdnīca: mācību līdzeklis priekšmetā "Vispārīgā tiesību teorija". Rīga, 1996. 5. Cipeliuss R. Tiesību būtība. Rīga: Latvijas Universitāte, 2001. 152 lpp. 6. Valters P. Tiesību teorija: mācību līdzeklis. Rīga: Ekonomikas un kultūras augstskola, 2002. 99 lpp. 7. Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. Mācību grāmata / Rakstu krājums prof. E. Melņiņa redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 1999. (pieejama LNB u.c.) Normatīvie akti (pamatavoti)/Regulatory acts (primary sources): 1. Latvijas Republikas Satversme// Elektronisks resurss: http://likumi.lv/doc.php?id=57980 2. 01.01.2008. likums "Iesniegumu likums"// Elektronisks resurss: http://likumi.lv/doc.php?id=164501 3. 31.05.2012. likums "Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums" // Elektronisks resurss: http://www.likumi.lv/doc.php?id=249322&from=off 4. 13.04.2004. MK noteikumi Nr.279 "Noteikumi par normatīvo aktu sistematizāciju" // Elektronisks resurss: http://www.likumi.lv/doc.php?id=87132&from=off 5. 03.02.2009. MK noteikumi Nr.108 "Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi"// http://www.likumi.lv/doc.php?id=187822 Papildu/Additional: 1. Balodis, K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. 2. Broka, B. Dzohansens, S. Juridisko tekstu rakstīšana un analīze. Rīga, TNA, 2010. 3. Broks J. Tiesības filosofija: doktrīnas, koncepcijas, diskursi. Rīga: Biznesa augstskola "Turība", 2008. 431 lpp. 4. Čakste, K. Civiltiesības. Lekcijas. Raksti. Rīga: Zvaigzne ABC, 2011. 5. Jakubaņecs V. Tiesības sabiedrībā. Rīga, 1997. 6. Jakubaņecs V. Tiesību jēdziens un formas. Rīga, 2004. 222 lpp. 7. Jakubaņecs V. Tiesību normas. Rīga: P & Ko, 2001. 222 lpp. 8. Jelāgins, J., Tiesību pamatavoti //Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. -Rīga: TNA, 1999. 9. Juridiski terminoloģiskā, skaidrojošā vārdnīca. Sastādījis LPA profesors V. Jakubaņecs. Trešais paplašinātais un papildinātais izdevums, Rīga, 2001. P&K tipogrāfijā. 288.lpp. 10. Krastiņš I. Tiesību doktrīnas. Rīga: 1996, 58 lpp. 11. Melbārdis Dz. Tiesību pamati: eksper. māc. grām. Rīga: Rasa ABC, 2000. 191 lpp. 12. Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. Mācību grāmata / Rakstu krājums prof. E. Melņiņa redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 1999. 13. Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga: zv. adv. J. Neimanis, 2004, 214 lpp. 14. Neimanis J. Tiesību tālākveidošana. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2006. 183.lpp. 15. Ose D. Tiesību pamati: mācību līdzeklis. Rīga: Rīgas Tehniskā universitāte, 2002. 57.lpp. 16. Osipova, S. Ievads tiesību socioloģijā Rīga: TNA, 2012. 17. Rezevska D., Vispārējo tiesību principu nozīme un piemērošana. Rīga, Daigas Rezevsas izdevums, 2015. Citi informācijas avoti/Other sources information: 1. Beinarovičs D., Vaiņute M., Īss apskats par tiesību avotiem Lietuvā// Jurista Vārds. 2016. 10. maijs Nr. 19 (922). 2. Briede J., Publiskās un privātās tiesības//Mūsdienu tiesību teorijas atziņas. Rīga: TNA 3. Drēviņa, K. Dubultpilsonības praktiskie aspekti// Jurista Vārds, http://www.juristavards.lv/index.php?menu=auth&id=246115 4. Gailīte, D., Kas ir padomju (sociālistiskās) tiesības// Jurista Vārds. 2015. 7. Novembris /Nr. 45 (897) 5. Gailīte, D., Kas jādara, lai uzlabotu likumdošanas kvalitāti Latvijā // Jurista Vārds. 2016. 11. oktobris Nr.41 (944), http://www.juristavards.lv/doc/269417-kas-jadara-lai-uzlabotu-likumdosanas-kvalitati-latvija/ 6. Iljanova D. Vispārējo tiesību principu nozīme un piemērošana. Rīga: Ratio iuris, 2005, 141 lpp. 7. Iljanova, D., Vispārīgie tiesību principi ka tiesību avots//Latvijas Vēstnesis .
Nepieciešamās priekšzināšanas	Valsts un sabiedrības jomā vidusskolas līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakst stundas	Patstāv. darbs	Kontakst stundas	Patstāv. darbs
1. Tiesību teorija kā tiesību zinātne. Tiesību izpratne un tiesību doktrīnas. vēsturisko tiesību teoriju nozīme. Parāžu tiesības. Tiesību sistēmas un to raksturojums.	2	3	0	0
2. Sociālās normas, to jēdziens un veidi. Tiesību normas jēdziens, iedalījumi, tiesību normas struktūra un tiesību normu hierarhija.	2	3	0	0
3. Tiesību avoti, to veidi un klasifikācija. Vispārējie tiesību principi un to piemērošanas aspekti. Judikatūra, tiesu prakse un tiesnešu tiesības. To jēdziens, vieta tiesību avotu sistēmā un saistošais spēks.	4	3	0	0
4. Normatīvo aktu jaunrades jēdziens, process, stadijas un vadošie principi. Tiesību tālākveidošana, tās priekšnoteikumi un paņēmieni.	2	3	0	0
5. Tiesiskās attiecības un juridiskā atbildība. Tiesiskais nihilisms, tiesiskā apziņa, tiesiskās ideoloģijas un likumība.	2	3	0	0
6. Tiesību normu spēka aspekti. Vispārējo tiesību principu piemērošana tiesību normu iedarbības laika ierobežošanā. Tiesību normas atpakaļvērsts spēks.	4	6	0	0

7. Tiesību normu realizācija un tiesību normu piemērošana, piemērošanas soļi un metodes. Tiesību normu kolīzijas un to novēršana.	4	6	0	0
8. Tiesību normu interpretācija. Satversmes iztulkošana. Starptautisko tiesību normu un Eiropas Savienības tiesību normu interpretācijas īpatnības	2	3	0	0
Kopā:	22	30	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Spēj parādīt vispusīgas un specializētas jurista palīga profesionālās darbības sfērai atbilstošas faktu, teoriju, likumsakarību un tehnoloģiju zināšanas un izpratni.	Semināra vērtēšana, eksāmens.
2. Spēj, balstoties uz analītisku pieeju, veikt praktiskus uzdevumus jurista palīga profesijā, parādīt prasmes, kas profesionālajām juridiskajām problēmām ļauj rast radošus risinājumus.	Semināra vērtēšana, eksāmens.
3. Spēj sadarboties ar kolēģiem, klientiem un vadību, pilnveidot savas kompetences, veikt vai pārraudzīt tādas darba aktivitātes, kurās iespējamas neprognozējamās izmaiņas.	Semināra vērtēšana, kontroldarbs, eksāmens.
4. Spēj formulēt, aprakstīt un analizēt praktiskas problēmas jurista palīga profesijā, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to skaidri definētu problēmu risināšanai, piedalīties tiesībsargājošo institūciju profesionālās jomas attīstībā.	Referāta izstrāde un prezentēšana, eksāmens.
5. Izprot tiesību teorijas vietu tiesību zinātnēs. Zin tiesību pamatjēdzieni, attīstības vēsturi un tiesību pamatkonceptijas.	Referāta izstrāde un prezentēšana, eksāmens.
6. Apzinās atbildības pastāvēšanu par saviem lēmumiem un rīcību. Spēja orientēties tiesību sistēmā, atrast vajadzīgo tiesību avotu.	Kontroldarbs
7. Spēja orientēties tiesību normu interpretācijas metodēs.	Juridisko kāzusu risināšana, eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Seminārs	10
Kontroldarbs	20
Juridisko kāzusu risināšana	20
Referāts	10
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	2.0	10.0	12.0	0.0		*	